

Detinjstvo u siromaštvu i nasilju

MILKICA MILOJEVIĆ

Svako treće dete je siromašno ili stambeno uskraćeno, a mnoga od njih žive u skućenim i nedovoljno zagrejanim stanovima ili u kućama bez kanalizacije i toaleta.

Ombudsmani BiH upozorili su nedavno na kršenje prava dece čiji su roditelji na izdržavanju kazne u zatvorima. Poručili su da osuđenik i dok je u zatvoru ostaje roditelj i dužan je da održava vezu sa svojom decom u cilju njihovog uravnoteženog odrastanja i nadvladavanje razvojnih kriza.

- Deca su ranjiva, često zanemarena i zaboravljena od društva, a neretko je dete žrtva koja bez svoje krivice snosi posledice zato što su mu otac ili majka u zatvoru - upozorili su ombudsmani Jasminka Džumhur, Ljubinko Mitrović i Nives Jukić.

Ako je suditi po podacima i ocenama Unicefovih eksperata iz 2014. godine, koji se, tvrde stručnjaci, do danas nisu bitnije promenili, ceh neodgovornosti i neuspehu odraslih plaćaju sva deca u BiH, a ne samo ona posebno ugrožena čiji su roditelji zalutali u kriminal.

Prema Unicefu, čak 30 odsto dece u BiH živi ispod granice apsolutnog siromaš-

DECA ZOVU NA PLAVI TELEFON JER NEMAJU S KIM PODELITI DILEME O PRVOJ LJUBAVI I ODRASTANJU

tva. Većina siromašnih mališana nema svoju sobu niti prostor za učenje i pisanje zadaće, čak 55 odsto njih živi u kućama bez kanalizacije ili bez toaleta sa vodo-otokom. Oko 26 odsto dece u BiH živi u neadekvatnim stambenim uslovima, a udruženja za zaštitu dece upozoravaju da je naročito teško žmuri u višestrukim domaćinstvima gde se, po pravilu, greje samo

DETINJSTVO ZAROBLJENO ZBOG NEODGOVORNOSTI ODRASLIH

ZLOUPOTREBE DECE U KAMPANJI

Ombudsman za decu RS uputio je Centralnoj izbornoj komisiji BiH zahtev da se izmenama Izbornog zakona zabrani zloupotreba dece u političke svrhe. Ombudsman traži da se utvrde jasne sankcije koje će sprečiti zloupotrebu dece u kampanjama, poručujući da je nelogično da zakon zabranjuje i kažnjava uništavanje predizbornih plakata, a ne sankcioniše kršenje Konvencije o pravima deteta. Kako je ranije pisao „EuroBlic“, u RS zakon dozvoljava čak i održavanje predizbornih tribina u školama ako to nije u vreme nastave. Tako se dešavalo da se u osnovnim školama pred izbore nastava skraćuje da bi daci učionice ustupili političarima.

jedna prostorija koju deli i po desetoro dece i odraslih.

Kako je ocenila ekspert Unicefa Zlata Brukauf, ovako sumornj slici odrastanja najviše doprinose slaba obrazovanost, nezaposlenost i neaktivnost roditelja i drugih odraslih članova domaćinstva. Odgovorni su i donosioci odluka u organima vlasti jer su mere za unapređenje položaja dece nedovoljne i neefikasne.

U nevladinim organiza-

cijama upozoravaju da su uz siromaštvo, deca često izložena i zanemarivanju, te porodičnom ili vršnjačkom, nasilju, koje je u porastu.

- Siromaštvo, zanemarivanje deteta, nasilje nad detetom međusobno su povezani i

dovode u pitanje ostvarivanje i svih drugih prava deteta - upozorava Nada Grahovac, ombudsman za decu RS.

Ipak, prema ocenama NVO sektora, kada je u pitanju zaštita prava dece, RS je definitivno bolji deo BiH,

Siromaštvo, zanemarivanje i nasilje međusobno su povezani i dovode u pitanje ostvarivanje i svih drugih prava deteta, kaže Nada Grahovac

a Banjaluka je jedini grad u BiH koji ima akcioni plan za decu.

- U Srpskoj je prevencija nasilja sastavni deo školskog programa, potpisan je Protokol o postupanju u slučaju nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, uspostavljen je centar za podršku deci žrtvama nasilja i zanemarivanja, a do kraja godine očekujemo i registar pedofila - kaže Nada Grahovac. Upozorava i na zanemarivanje i usamljenost

dece zbog teške ekonomske situacije i prezauletosti roditelja koji se bore za opstanak. O kakvom se problemu radi, svedoče i iskustva aktivista koji rade na savetodavnoj liniji za decu, popularnom Plavom telefonu. Samo u Banjaluci ovaj telefon zazvoni više od stotinu puta mesečno, a deca često zovu zbog uobičajenih dilema koje nemaju s kim podeliti, poput prvih ljubavi ili promena u fizičkom izgledu. ■